

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobkyně: **Mgr. A. S.**
bytem X
zastoupená Mgr. Janem Švarcem, advokátem
se sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1

proti

žalovanému: **Úřad práce**
se sídlem Dobrovského 1278/25, Praha 7

o žalobě proti nečinnosti v řízení o žádosti žalobkyně ze dne 31. 8. 2022,

takto:

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Dne 31. 8. 2022 žalobkyně podala žádost o příspěvek na živobytí, která byla žalovanému doručena dne 1. 9. 2022. Žalovaný o této žádosti vede řízení pod sp.zn. UP/1692903/2022/HN. Dne 30. 8. 2023 žalobkyně podala žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti.
2. Ze spisového materiálu vyplynulo, že dne 31. 8. 2023 žalobkyně podala prostřednictvím datové schránky žádost o příspěvek na bydlení. K výzvě žalovaného ze dne 17. 9. 2022 doplnila dne 6. 10. 2022 požadované podklady. Žalovaný oznámením ze dne 21. 11. 2022, č. j. 65683/2022/AAN, rozhodl o přiznání dávky příspěvku na živobytí ve výši 2 345 Kč měsíčně od srpna 2022 s určením, že částka ve výši 1495 Kč bude vyplácena poštovní poukázkou a částka ve výši 850 Kč bude vyplácena formou typizovaných poukázek na nákup zboží, a to v pokladně úřadu 1. den v měsíci. Toto oznámení bylo dle záznamu ve spisu vypraveno dne 21. 11. 2022. Následně, v měsíci únoru 2023 žalovaný rozhodl o postoupení spisové dokumentace na kontaktní pracoviště pro Prahu 4. V průběhu února a dubna 2023 žalobkyni dále vyzval k předložení dalších dokladů o výši měsíčních příjmů a úhrady nákladů na bydlení. Obě výzvy byly doručovány vložení do poštovní schránky adresáta, žalobkyně na ně nereagovala. Rozhodnutím ze dne 26. 5. 2023, sp. zn. UP/1692903/2022/HN, č. j. 47211/2023/AAD, žalovaný rozhodl o odejmutí příspěvku na živobytí ode dne 1. 3. 2023.
3. Dne 30. 8. 2023 obdrželo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále „ministerstvo“) podání žalobkyně, ve kterém jmenovaná žádala o uplatnění opatření proti nečinnosti žalovaného. V odpovědi ze dne 11. 9. 2023 ministerstvo uvedlo, že ve věci nečinnost žalovaného neshledalo.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. Žalobkyně v podané žalobě uvádí, že dne 31. 8. 2022 podala žalovanému žádost o příspěvek na živobytí. Žalovaný řízení vede pod sp. zn. UP/1692903/2022/HN, avšak dosud ve věci nerozhodl, a je tak nečinný. Žalobkyně následně dne 30. 8. 2023 podala žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, k té však ministerstvo uvedlo, že žádné opatření činit nebude. Žalobkyně tak bezvýsledně vyčerpala prostředky, které procesní předpis pro řízení u správního orgánu stanoví k její ochraně proti nečinnosti. Jako důkazy žalobkyně navrhla žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, doručenkou žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti a vyjádření Ministerstva práce a sociálních věcí, které ani k výzvě soudu nedoložila.
5. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný uvedl, že se zásadně neztotožňuje s právními názory žalobkyně, a to pro nesplnění základní procesní povinnosti ze strany žalobkyně v rámci podané žaloby. Dne 31. 8. 2022 žalobkyně podala žádost o příspěvek na živobytí, kterou správní orgán zaevidoval pod č. j. 55360/2022/AAN a vyplácel za období od 08/2022 do 02/2023. Na základě rozhodnutí ze dne 29. 5. 2023, č. j. 47211/2023/AAD byla žalobkyni dávka odejmuta s účinností ode dne 1. 3. 2023 a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. 6. 2023, neboť si žalobkyně v zákonné lhůtě nepodala odvolání. Z tohoto důvodu žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení žaloby

6. Městský soud v Praze (dále „městský soud“) žalobu posoudil, přičemž podle § 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobkyně i žalovaný vyjádřili souhlas (č. l. 20 soudního spisu), resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
7. Městský soud se nejdříve zabýval přípustností žaloby.
8. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně bezvysledně vyčerpala prostředky na ochranu proti nečinnosti ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s., když dne 30. 8. 2023 podala k ministerstvu žádost o uložení opatření proti nečinnosti podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“). Ministerstvo přípisem ze dne 11. 9. 2023 žalobkyni sdělilo, že ve věci neshledalo důvodu pro uplatnění tohoto opatření. Lze proto uzavřít, že žalobkyně naplnila zákonnou podmínku pro podání žaloby, když bezvysledně vyčerpala veškeré prostředky ochrany proti nečinnosti ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s.
9. Ze správního spisu dále vyplynulo, že žaloba byla podána včas, když byla podána ve lhůtě jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí. Rozhodnutí o žádosti žalobkyně mělo být v souladu s § 71 odst. 3 správního řádu vydáno do 1. 10. 2022, žaloba byla podána dne 2. 10. 2023 (1. 10. 2023 byla neděle).
10. Dále se městský soud zabýval důvodností podané žaloby a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
12. Podle § 38 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) *nárok na dávku a její výplatu na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.*
13. Podle § 67 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *se řízení o přiznání dávky zahajuje na základě písemné žádosti osoby, není-li dále stanoveno jinak (§ 70), podané příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na tiskopisu předepsaném ministerstvem.*
14. Podle § 75 zákona o pomoci v hmotné nouzi *se rozhodnutí vydává jen v případě, že a) dávka nebyla přiznána nebo nebyla přiznána v požadovaném rozsahu, b) dávka byla odejmuta, c) dávka byla snížena, d) výplata dávky byla zastavena, e) jde o přeplatek na dávce nebo srážky podle § 51a, f) jde o rozhodnutí podle § 16 odst. 6, g) jde o rozhodnutí podle § 76 odst. 3, h) jde o rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce (§ 40 odst. 2), i) jde o rozhodnutí podle § 54 odst. 1.*
15. Podle § 76 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *rozhoduje-li orgán pomoci v hmotné nouzi o dávce v případech, kdy se nevydává rozhodnutí, je povinen žadateli doručit písemné oznámení o dávce a její výši. Písemné oznámení o dávce se nedoručuje do vlastních rukou.*
16. Podle § 76 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *lze proti postupu uvedenému v odstavci 1 uplatnit do 15 dnů ode dne výplaty první splátky dávky po jejím přiznání nebo ode dne výplaty dávky po jejím přiznání námitky. K námitkám, které byly podány opožděně, se nepřihlíží.*

17. Podle § 76 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi *námitky se podávají písemně u příslušného orgánu pomoci v hmotné nouzi, který dávku přiznal. Orgán pomoci v hmotné nouzi vydá do 30 dnů ode dne, kdy mu námitky došly, rozhodnutí o dávce.*
18. Z citovaných ustanovení vyplývá, že v případě, kdy byla dávka přiznána v celém požadovaném rozsahu, rozhodnutí se nevydává. V takovém případě správní orgán žadateli doručuje písemné oznámení o dávce a její výši, proti kterému je žadatel oprávněn podat námitky, a to ve lhůtě, která počíná běžet dnem výplaty přiznané dávky. Oznámení se nedoručuje do vlastních rukou.
19. Podle § 79 odst. 1 věta první platí, že *ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.*
20. Nečinnost ve smyslu soudního řádu správního pak nastává tehdy, jestliže správní orgán má povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, avšak ve stanovené lhůtě tak neučiní. Žaloba neslouží jako ochrana proti jakémukoliv typu pasivity správního orgánu, ale pouze proti typu pasivity spočívajícímu v nevydávání rozhodnutí dle § 65 odst. 1 či k osvědčení (srov. Kuhn, Kocourek a kol.: Soudní řád správní. Komentář. Nakladatel: Wolters Kluwer (ČR), Praha, 2019).
21. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 10. 2011, č. j. 9 Ans 11/2011-21 uvedl, že „*smysl ochrany poskytované nečinností žalobou spočívá v tom, aby účastník řízení, jehož práva a povinnosti mohou být tímto řízením a jeho výsledkem dotčena, nesetrvával ve stavu právní nejistoty za situace, kdy již příslušné úkony směřující ke změně jeho právního postavení byly jím samým nebo příslušným správním orgánem učiněny a kdy tedy již pouze zbývá vydat ono správní rozhodnutí, proti němuž by se pak mohl případně bránit správní žalobou.*“
22. V právě posuzované věci bylo řízení o žádosti žalobkyně ze dne 31. 8. 2022 zahájeno dnem 1. 9. 2022, kdy její žádost byla doručena žalovanému. V souladu s ust. § 71 odst. 3 správního řádu měl žalovaný o žádosti žalobkyně rozhodnout bezodkladně, nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení.
23. Ze správního spisu soud zjistil, že žalovaný nejpozději dnem 21. 11. 2022 o žádosti žalobkyně rozhodl tak, že žalobkyni požadovaný příspěvek přiznal v měsíční výši 2 345 Kč (a to zpětně počínaje srpnem 2022). Vzhledem k tomu, že žádosti bylo v požadovaném rozsahu vyhověno, žalovaný v souladu s § 75 zákona o hmotné nouzi nevyhotovil písemné rozhodnutí, ale přiznání příspěvku žalobkyni toliko dne 21. 11. 2022 písemně oznámil podle § 76 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Následně byly žalobkyni přiznané dávky vypláceny, a to až do února 2023, včetně.
24. Ačkoli lze připustit, že žalovaný o žádosti žalobkyně nerozhodl striktně ve lhůtě zákonem požadované, rozhodl o ní ještě před podáním této žaloby. Následně pak žalobkyni (rovněž v době před podáním této žaloby) přiznané dávky pomoci v hmotné nouzi vyplácel.
25. Soud v této souvislosti rovněž upozorňuje na § 51 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého platí, že v případě, kdy *příjemce dávky přijímal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že tato dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jestliže dávka byla přiznána nebo její výše stanovena na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, sdělených příjemcem, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.* Pokud žalobkyně dávku přijímala a žalovanému nevracela, lze i v hypotetickém případě, že by jí

oznámení o přiznání dávky nebylo doručeno, předpokládat, že si byla vědoma toho, že je jí vyplácena právem a tudíž, že její žádosti ze dne 31. 8. 2022 muselo být vyhověno.

26. Městský soud připomíná, že řízení o žalobě proti nečinnosti je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu přísně ovládající tento typ soudního řízení soudu přdestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za žalobce. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2132/2011 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2022, č. j. 8 Azs 94/2022-30). Pokud žalobkyně v řízení některé skutečnosti netvrdí, nemůže soud za ni argumenty domýšlet.
27. V návaznosti na uvedené, soud pouze opakuje, že ve věci bylo vyhotoveno a vypraveno oznámení o přiznání dávky příspěvku na živobytí, o který dne 31. 8. 2022 žalobkyně požádala, a tyto dávky jí i byly vypláceny. Nemohla proto setrvávat v nejistotě, zda žalovaný učinil příslušné úkony směřující ke změně jejího právního postavení. Žalobkyně ani netvrdí, že by jí oznámení o přiznání dávky nebylo doručeno, či že by jí dávky nebyly vypláceny. Žalobkyně toliko tvrdí, že v řízení zahájeném na základě její žádosti ze dne 31. 8. 2022 nebylo vydáno rozhodnutí. Toto tvrzení soud neshledal důvodným, když naopak zjistil, že v zahájeném řízení žalovaný ve věci způsobem předvídaným zákonem o pomoci v hmotné nouzi rozhodl.
28. Městský soud tak závěrem shrnuje, že žalobkyně své tvrzení o nečinnosti žalovaného v řízení o její žádosti ze dne 31. 8. 2022 ve věci příspěvku na živobytí neprokázala, a proto soud žalobu zamítl.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 81 odst. 3 s. ř. s.
30. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 18. prosince 2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu